

رصد هفتگی بین الملل اندیشکده حنان

این خبرنامه به رصد و تحلیل موضوعات بین‌المللی در کشورهای «آذربایجان»، «چین» و «افغانستان» می‌پردازد.

شماره ۹ دوشنبه ۱۲ تیر ۱۴۰۲

فایننشال تایمز حضور هیئت عالی‌رتبه عربستانی در مجمع «داووس تابستانی» چین

عربستان سعودی با ارسال هیئتی بلندپایه به «تیان‌جین» در مجمع جهانی اقتصادی چین، موسوم به «داووس تابستانی» شرکت کرد. حضور شش وزیر و معاون وزیر در این هیئت، اهمیت پیگیری تعمیق همکاری‌ها با چین را از جانب ریاض نشان می‌دهد. از آنجایی که عربستان سعودی بزرگ‌ترین تأمین‌کننده نفت چین محسوب می‌شود، به‌نظر می‌رسد این کشور در صدد جذب هر چه بیشتر سرمایه‌گذاری چین در حوزه‌هایی فراتر از نفت و پالایشگاه است.

رویترز دومین قرارداد بزرگ قطر در تأمین ال‌ان‌جی با چین امضا شد

شرکت «قطر انرژی» و شرکت «ملی نفت چین» یک قرارداد ۲۷ ساله تأمین گاز طبیعی مایع شده (ال‌ان‌جی) امضا کردند که براساس آن، چین سالانه ۴ میلیون تن ال‌ان‌جی از قطر خریداری می‌کند. این دومین قرارداد بزرگ گازی قطر با یک شرکت دولتی چین در کمتر از یک سال گذشته است. وزیر انرژی قطر در آیین امضای این قرارداد اظهار داشت که شرکت ملی نفت چین در پروژه تولید ال‌ان‌جی و توسعه قسمت شرقی میدان شمالی قطر سهام‌دار می‌شود.

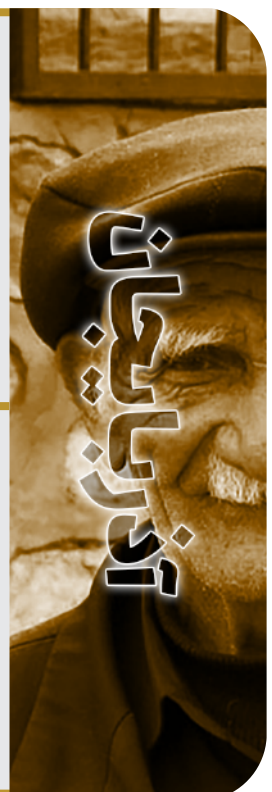
ترندنیوز برگزاری رزمایش نظامی مشترک آذربایجان و ترکیه

براساس اعلام وزارت دفاع جمهوری آذربایجان، رزمایش مشترک «آلپان-۲۰۲۳» با حضور نیروی هوایی آذربایجان و نیروهای مسلح ترکیه در چارچوب برنامه مصوب برگزار شد. پیش از این، ارتش دو کشور در مانور بین‌المللی پرواز تاکتیکی «عقاب آناتولی-۲۰۲۳» که در ۲۱ اردیبهشت در قونیه ترکیه برگزار شد، شرکت کرده بودند.

ترندنیوز آذربایجان هواپیمای نظامی از ایتالیا می‌خرد

شرکت ایتالیایی «لئوناردو» در تاریخ ۱۸ خرداد اعلام کرد که با وزارت دفاع آذربایجان برای فروش هواپیمای ترابری نظامی به توافق رسیده است. از این هواپیما برای عملیات نیروهای ویژه، کمک‌های بشردوستانه و امدادرسانی استفاده می‌شود. این توافق‌نامه در راستای تصمیم دولت آذربایجان مبنی بر برنامه نوسازی نیروهای مسلح است. همکاری این دو کشور که در ابتدا به بخش انرژی محدود بود، اکنون به همکاری‌های دفاعی و نظامی نیز گسترش یافته است.

آواپرس پاکستان برای واردات زغال سنگ از افغانستان در این کشور راه آهن می سازد

شرکت «خدمات مهندسی ملی پاکستان» اعلام کرد که اسلام آباد قصد دارد برای انتقال زغال سنگ وارداتی از افغانستان، ۱۵۸ کیلومتر مسیر راه آهن فوق عریض بین «کوهات» و نقطه مرزی «خرلاچی» در منطقه قبیله ای گُرم را در دست ساخت قرار دهد. پاکستان در سال ۲۰۲۲ حدود نیم میلیارد دلار زغال سنگ از افغانستان وارد کرده است.

تسنیم واکنش اعضای پیمان امنیت دسته جمعی به جابه جایی قومیتی در افغانستان

پس از توافق میان طالبان و پاکستان، مقرر شد که بخشی از اعضای تحریک طالبان پاکستان (تی تی پی) به مرکز و شمال افغانستان منتقل گردند. به دنبال این توافق، گروه تی تی پی به ولسوالی «خواجه بهاء الدین» در استان تخار تعرض کرده و مردم این روستا نیز با این گروه مسلح پشتون درگیر شدند. پس از این درگیری، کشورهای عضو «پیمان امنیت دسته جمعی» علیه هر گونه جابه جایی قومیتی در افغانستان موضع گیری کردند.

تحلیل

تبعات انتقال تحریک طالبان پاکستان به مرکز و شمال افغانستان

سقوط جمهوریت در افغانستان و قدرت گیری مجدد طالبان، کشورهای منطقه را با تهدید رشد تروریسم در این کشور مواجه کرده است. از میان کشورهای همسایه افغانستان، پاکستان تنها کشوری بوده که به طور گسترده در معرض حملات تروریستی قرار گرفته است و مقامات آن مبدأ این حملات را از خاک افغانستان اعلام کرده اند. از میان گروه های تروریستی معارض با دولت پاکستان، گروه مسلح «تحریک طالبان پاکستان»^۱ یا «تی تی پی»، بزرگ و مخوفترین گروه تروریستی مخالف حکومت پاکستان به شمار می رود که با هدف «اجرای شریعت اسلامی» در این کشور و «استقلال ایالت خیبر پختونخواه» در حال مبارزه است. از زمان تصرف کابل توسط طالبان، همواره مسئله پناه گرفتن تی تی پی در خاک افغانستان در مرکز عوامل تنش زابین کابل و اسلام آباد قرار گرفته است. طبق اظهارات وزیر امور خارجه پاکستان، در ۶۰۰ روز قبل از قدرت گیری طالبان، پنج حمله تروریستی در پاکستان اتفاق افتاده اما در ۶۰۰ روز پس از آن، حملات تروریستی در این کشور به ۵۰ مورد رسیده است.^۲ تحلیل مقامات پاکستان مبنی بر حمایت ضمنی طالبان از تی تی پی سبب شد تا این کشور در بسترهای مختلف اقتصادی (مانع تراشی در مبادلات مرزی)، اجتماعی (دستگیری گسترده مهاجران افغان) و سیاسی (فشار دیپلماتیک در نشست های منطقه ای) به گروه طالبان باهدف کنترل تی تی پی فشار وارد کند. در نهایت با مذاکرات متعدد بین مقامات دو کشور، مقرر شد که بخشی از گروه تحریک طالبان پاکستان که در افغانستان سکونت گزیده اند، به نقاط مرزی و شمالی افغانستان منتقل گردند.^۳ پس از اعلام این موضع از سوی سخنگوی طالبان، عده ای از پشتون های پاکستانی به عنوان مهمان های ناخوانده وارد شهرستان های استان تخار شدند.^۴ پشتون های پاکستانی با ادعای مالکیت بر خانه های از یک و تاجیک های این منطقه سعی در کوچ اجباری این مردم دارند. با این وجود، به نظر می رسد که وضعیت امنیتی افغانستان و کشورهای همسایه تا حد چشمگیری متأثر از اتخاذ این تصمیم خواهد شد.

اعضای تی تی پی در دوران جهاد علیه شوروی و همچنین اشغالگری آمریکا، در کنار دیگر گروه های افراطی از جمله «القاعده»، «جنبش اسلامی ازبکستان»، «جنبش اسلامی تاجیکستان» و «جنبش اسلامی ترکستان شرقی» مبارزه می کردند. از منظر خارجی، جابه جایی این گروه به شمال افغانستان، در درجه اول زنگ خطر را در کشورهای آسیای میانه به صدا در آورده است. کشورهای آسیای میانه، این رویداد را به علت تقریب افراط گرایی اسلامی به مرزهای خود و امکان همکاری مجدد بین اسلام گرایان رادیکال، به ضرر امنیت خود تحلیل می کنند. از سوی دیگر روسیه نیز این اقدام را به عنوان مقدمه ای برای نفوذ تروریسم به حیط خلوت خود تلقی کرده و نگران گشایش مشغولیتی جدید در جبهه جنوبی (علاوه بر جنگ اوکراین) است. از منظر داخلی، جابه جایی پشتون های پاکستانی سبب افزایش تنش های قومیتی خواهد شد که دو ملاحظه مسلح بودن آن ها و حمایت طالبان، به ابعاد و عمق آن شدت می بخشد. به بیان دیگر، برهم خوردن توازن جمعیتی علیه اقلیت ازبک، تاجیک و هزاره،^۵ افغانستان را درگیر دور جدیدی از نزاع های قومیتی می کند. در جمع بندی می توان گفت که درک تهدید ناشی از گسترش تروریسم به همراه نگرانی هر یک از بازیگران منطقه ای نسبت به اقلیت های نزدیک به خود در افغانستان، به معمای امنیت در این کشور عمق بیشتری خواهد داد.

۱- تحریک طالبان پاکستان در سال ۲۰۰۷ با به هم پیوستن بخشی از اعضای ۱۳ گروه افراطی از جمله لشکر طیبه، جیش محمد، القاعده و طالبان افغانستانی فراری به پاکستان تأسیس شد. اکنون «نور ولی محسود» از شاخه محسودی ها، رهبری این گروه را بر عهده دارد.

۲- طلوع نیوز

۳- تسنیم

۴- صدای افغانستان

۵- سابقا پشتون های پاکستانی، به شیعیان مرکز افغانستان که در دایره ارزش های شیعی ج.ا.ا قرار می گیرند نیز تعرض کرده اند.

